

čeno, vlastníkem bylo umožněno, vzájemnou dohodou s pachtýři neb i nepachtýři účel a účinky záboru a celé agrární reformy mařiti, i jest proto k platnosti dohody mezi vlastníkem a pachtýřem třeba schválení pozemkového úřadu (§ 7 zák. ve znění novely z 11. března 1921, čís. 108 sb. z. a n.). Jinak ale, je-li požadovatel vsutku drobným zemědělcem, což se v tomto případě ani v pochybnost neběře. Tu uznání nároku vlastníkem, pokud se týče přiznání jeho soudem účelu záborového zákona nemaří, nýbrž se s ním shoduje, neboť zabrané půdy má se dle přídělového zákona ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n., dostatí po výtce právě drobným zemědělcům (§ 1 čís. 1). Zákon o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n., jest jen článkem v řetězu zákonodárných opatření, čelících k témuž cíli agrární reformy, a proto, ač mu byl zákon záborový ze dne 16. dubna 1919, čís. 215 sb. z. a n., jenž jest starší, dobře znám, neučinil dohodu vlastníka s pachtýřem, o níž mluví v § 15 a 16, závislou na schválení pozemkového úřadu, jež již záborový zákon sám inanguroval (§ 15). Kde požadovací zákon zásah pozemkovému úřadu vyhraditi chtěl učinil tak výslovně, tak v § 1, poslední odstavec, v § 18 a až do poslední novely i v § 24 (3) a 26 (4). Kdyby byl chtěl dohodu, které obzvláště přeje (§ 16), učiniti závislou od souhlasu jeho, byl by to dozajista vytkl. Drobnému pachtýři může tedy vlastník sám, aniž by se pozemkového úřadu tázati musil, platně požadovaný pozemek dohodou nebo jiným uznáním zpřizniti, a když pachtýři ta která podmínka nároku jako na př. zákonná pachtovní doba chybí, může mu tuto podmínku prominouti, což se děje i tehdy, když se na přihlášku jeho, která tvrdí všecky skutkové předpoklady požadovacího nároku, v předepsané lhutě, jako zde, nevyjádřil. Přiznati arci sluší, že příkázání záborové půdy drobným pachtýřům může zkřížiti plány pozemkového úřadu co do přídělu půdy té dle zákona přídělového, ale to není důvodem, aby se k dohodě mezi vlastníkem a pachtýřem vyžadovalo jeho svolení, neboť zákon sám na to myslil a rozřešil to jinak: čl. I. lit. F novely ze dne 1. dubna 1921, čís. 166 sb. stanoví, že pachtýř, jenž nabyl zabrané půdy dle zákona požadovacího, jest zavázán podrobiti ji řízení zcelovacímu, pokud se týče přijati místo ní pozemek jiný, když mu jej nabízí pozemkový úřad za tím účelem, aby zamezil tříštění přídělů ze zabrané půdy, jejíž částí ie pozemek nabytý. A jiné závady, než takového tříštění, býti nemůže. Dále dlužno poukázati ještě na předpis lit. Ch téže novely (§ 30 b), dle něhož pozemkový úřad, rozhodne-li se převzítí zabranou půdu, může žádati, by soud ohledně ní řízení s pachtýři dle požadovacího zákona zavedené zastavil. Tak jsou zájmy státu úplně opatřeny a se zájmy pachtýřů porovnány; připisovati si zásah ještě další, než zákon sám mu dopouští, pozemkový úřad proto oprávněn není.

Čís. 1832.

Majitel soukromého lázeňského domu, jenž po živnostensku, byt i bez koncese přechovává cizince, jak obvyklo je v hotelu, ručí za věci jimi vnesené dle § 970 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. září 1922, Rv I 621/22.)

Za svého pobytu v lázeňském domě žalovaného uzamkla žalobkyně do skříně ve svém pokoji slunečník a ježto slunečník byl ze skříně odcizen, domáhala se na žalovaném náhrady škody, opřevši nárok svůj o ustanovení § 970 obč. zák. Oba nižší soudy žalobu zamítly v podstatě proto, že ručení dle § 970 obč. zák. nepostihuje majitele soukromých lázeňských domů.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání, uplatňující dovolací důvody čís. 2 a 4 šu 503 c. ř. s. nelze upřít oprávněnosti. Právní názor nižších stolic, že dle § 970 obč. zák. ručí pouze hostinští, již na základě hostinské koncese se zabývají přechováváním cizinců a že majitelé soukromých lázeňských domů, kde hosté nedostávají stravy, jsou sprostěni tohoto ručení bez ohledu na to, v jakém rozsahu a jakým způsobem se provozuje úplatné přechovávání cizinců, nemá opory ani v doslovu ani ve smyslu ustanovení § 970 a násl. obč. zák., jichž účelem jest, chránit cizince a nikoliv osoby, jež přechovávají u sebe hosty. Dle § 970 obč. zák. ručí hostinští, kteří poskytují byt cizincům, při čemž je lhostejno, byla-li jim udělena koncese čili nic, neboť jinak měli by hostinští, již provozují živnost bez koncese, tedy trestným způsobem, větší výhody než majitelé koncesovaných hostinců. Dle § 16 živn. řádu jest hostinským, kdo provozuje jedno nebo několik oprávnění, uvedených v tomto § pod lit. a) až g), tedy i přechovávání cizinců. Provozuje-li se tedy v soukromém lázeňském domě přechovávání cizinců po živnostensku, alespoň jako vedlejší zaměstnání, takovým způsobem jako v hotelu, nutno za to míti, že majitel tohoto lázeňského domu je hostinským ve smyslu § 970 obč. zák. a že ručí jako takový. Jinak byli by bez dostatečné ochrany cizinci ve velkých soukromých lázeňských domech, kdežto hosti v malém hostinci mohli by se dovolávat zmíněného dobrodiní zákona, ačkoliv ti i oni vnesli své svršky do cizího jim domu, do kterého přicházejí a z něhož odcházejí osoby jim neznámé a v němž zaměstnání jsou lidé, jimž hosté po případě nedůvěřují. Správnosti tohoto názoru nasvědčuje okolnost, že § 970 obč. zák. v doslovu III. díle novely obdržel nápis: »Gastaufnahme« a protivou k původnímu doslovu neklade již váhy na pojem hostinského vůbec, nýbrž na pojem hostinského, jenž přechovává cizince. Rozhodným pro ručení dle § 970 obč. zák. není tedy hostinská živnost, nýbrž výlučně přechovávání cizinců, pročť dle zmíněného § neručí na př. majitelé kaváren ani hotelier, jenž jest zároveň restaurátérem, za věci uložené hostem v kavárně, pokud se týče hotelovým hostem v místnostech restauračních. Bude-li tedy v tomto případě zjištěno, že žalovaná provozuje ve svém domě přechovávání cizinců takovým způsobem, jak se děje v hotelu, a že ve zmíněném domě jsou co do uschování věcí, vnesených hosty, a klíčů k hostinským pokojům a pod. obdobná zařízení jako v hotelu, není použití §§ 970, 970 písm. a), b), c) a 1316 obč. zák. na tento případ vyloučeno tím, že žalovaná je majitelkou soukromého lázeňského domu a nikoliv koncesovaného hostince. Nižší soudy neřešily sporného právního poměru s tohoto hlediska ani nepřihlížely ke všem námitkám žalované, zvláště k námitce,

že cena sporného slunečníku 5000 Kč je přemrštěná, že slunečník je po případě drahocennou věcí ve smyslu § 970 a) obč. zák. a že se žalobkyní neztratil z najatého pokoje.

Čís. 1833.

Předpisů zákona ze dne 20. prosince 1921, čís. 504 sb. z. a n., nelze použítí, domáhá-li se příslušník cizího státu na tuzemci vydání rekvirované věci.

Rekvisice movitých věcí v okupovaném území nepodléhá pravidlům o kořisti. Pokud přechází rekvisicí vlastnictví na rekvirující stát.

(Rozh. ze dne 12. zari 1922, R II 70/22.)

V listopadu 1917 zrekvirovalo okupační rakouské vojsko v Rumunsku žalobci dynamoelektrický stroj, jež pak v létě 1918 odevzdala rakousko-uherská vojenská správa žalované brněnské firmě k opravě. V červenci 1919 prodalo c. a k. likvidující ministerstvo války stroj žalované firmě. Žalobce pátral po stroji a dověděl se, že jest u žalované firmy, domáhal se jeho vydání. **Procesní soud prvního státního soudu** žalobu zamítl. **Důvody:** Soud má za dokázáno, že žalovaná firma, již stroj byl odevzdán rak.-uh. vojenskou správou, koupila onen stroj po státním převratu od likvidujícího rak.-uh. ministerstva války za 15.000 K, a že takto řádně nabyla práva vlastnického k onomu stroji podle § 428 obč. zák., předpokládá-li se, že vojenská správa rak.-uh. byla vlastnící stroje. Jest to podstatnou otázkou tohoto sporu, neboť podle § 442 obč. zák. nikdo nemůže jinému postoupiti více práv, než má sám. Má-li se za to, že vojenská správa rak.-uherská řádně nabyla vlastnictví k onomu stroji, byla také oprávněna je postoupiti žalované firmě, která by jen tenkrát byla musela vyhověti žalobnímu nároku, kdyby se mělo za to, že vlastnictví žalující firmy až doposud nezaniklo událostmi po jeho nabytí se příhodivšími. Jest řešiti otázku, zdali rekvisici lze považovati za zákonitě nabytí práva vlastnického. Jedná se o věc nabytou od nepřítele za války v nepřátelské zemi. Podle § 402 obč. zák. poukazuje se, pokud se týče práva ke kořisti a k věcem, nepříteli jako kořist zase odňatým, na zákony vojenské. K těmto zákonům vojenským dozajista dlužno počítati Haagskou konvenci ze dne 29. července 1900, která za světové války platna byla pro Rakousko, ježto byla ratifikována rakouským císařem dne 10. června 1900 a v říšském zákoníku uveřejněna byla pod číslem 174/1913. Touto smlouvou, kterou byly vázány mimo jiné státy i Rak.-uh. mocnářství i Rumunsko, jest ustanoveno (v čl. 52), že ve válce na souši naturální dávky (německy »Naturalleistungen«, francouzsky »Des réquisitions en Nature«) mohou býti požadovány jen pro potřeby armády, obsadivší nepřátelskou zemi, jsou-li v poměru k pomůckám země a zmocnil-li k nim velitel obsazeného kraje. Požadované předměty jest zaplatiti hotovými penězi, jinak jest vystaviti stvrzenku. Podle výpovědi svědka Karla H. a má soud za dokázáno, že rekvisice stroje, o který tu jde, se stala úplně podle předpisů právě uvedených. Nabyla tedy bývalá vojenská správa rak. uh. vlastnictví ku stroji podle § 402 obč. zák. a čl. 52 Haagské konvence ze dne 29. července 1900 zák. ř. čís. 174/1913 a zaniklo právo